

Servicios

13 de noviembre de 2016

fjherman

Levante

EL MERCANTIL VALENCIANO

Valencia
20 / 9°

Castelló
21 / 10°

Alicante
21 / 13°

Menú

- C.Valenciana
- Más noticias
- Deportes
- Economía
- Opinión
- Cultura
- Ocio
- Vida y Estilo
- Participación
- Multimedia
- Suscriptor

EN DIRECTO | Sigue el Gran Premio de Brasil de Fórmula 1

Levante-EMV »

Suscriptor

Noticias de Paterna

Crim d'un escolapi

La mort de Luisito

El cas s'arxivà sense que fora jutjat el pare Luis Soler de les Escoles Pies de València

Francesc J. Hernández | 13.11.2016 | 02:54

El novembre de 1902 morí un xiquet de set anys al carrer Borrull. Havia estat apallissat pel mestre, un escolapi. El cas es va debatre al Congrés, on el diputat Soriano apel·là al ministre de Instrucció Pública Lerroux.

La mort de Luisito

El dilluns 17 de novembre de 1902, el xiquet **Luisito Sanz Tarazona**, de set anys, tornà malament de l'escola a mig matí, amb el cos ple de blaüres. Es ficà al llit. L'endemà empitjorà i el dimecres de matí morí. Vivia amb la seua mare, vídua, i dos germans al carrer Borrull, 63, al costat de l'església de Sant Sebastià, en un tram del carrer que seria poc després eliminat per obrir la Gran Via Ferran el Catòlic. Abans de morir, el xiquet li va dir a la seua mare que el mestre l'havia apallissat. La dona va recordar com el seu fill li havia suplicat que no el fera tornar a l'escola per por al pare **Luis Soler** de les Escoles Pies. El xiquet anava als escolapis, al carrer Carnissers 6, a poc més de mig quilòmetre de sa casa.

La mare denuncià els fets. El cadàver del xiquet fou traslladat al dipòsit judicial per practicar-li l'autòpsia. Els companys del menut li contaren a la mare que el frare escolapi, enfurismat, havia colpejat el xiquet amb un punter, amb la seua correja rivetada de plom i, quan el xiquet estava a terra, li havia donat colps amb la puntera de la sabata. Segons unes versions, el mestre no estava satisfet per la resposta que el xiquet havia donat quan li havia preguntat per la raó d'una falta d'assistència la setmana

todocoleccion

Más de 700.000 Postales Antiguas de España [ver más](#)

Suscriptor | Valencia

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

Huesos hallados junto a la iglesia de San Nicolás.

Aflora la Valencia de los 'fossars'

Los restos óseos hallados junto a San Nicolás corresponden a los cementerios parroquiales...

Modernismo a la orilla del mar

Los Tinglados, el palacete de Ayora y las coloristas fachadas del Cabanyal constituyen los hitos...

La comida rápida también es vegana

anterior, l'única que Luisito havia fet en el curs. Algun periodista, potser fabulant, va escriure que el xiquet no havia sabut la resposta a una qüestió de la Doctrina.

La notícia de la mort del xiquet s'escampà ràpidament entre el veïnat del carrer Borrull i provocà una mena d'amotinament. Hi havia grups de persones permanentment davant la casa de la família. Els periòdics se'n feren ressó immediatament i el dia 20 la notícia ja es podia llegir en la premsa de Madrid.

Per tota la ciutat s'estengué una onada d'indignació i anticlericalisme. Grups de dones i xiquets s'acostaren espontàniament a les Escoles Pies del carrer Carnissers i llançaren pedres contra l'edifici. Es trencaren vidres de les finestres. Algunes famílies, amb fills estudiant als escolapis, decidiren que l'endemà no portarien els seus xiquets a l'escola.

El cas de Luisito recaigué en el jutge **Casado**, que no dictà cap mesura cautelara contra el frare i resolgué que les actuacions estarien sotmeses a secret. El pare Luis es mantingué a la casa dels escolapis. El jutge impedí també que estudiants de medicina, emparant-se en una disposició del Ministeri d'Instrucció Pública, pogueren assistir a l'autòpsia del xiquet mort. Aquesta se realitzà en un ambient de gran tensió. Hi havia grups de persones concentrades a les portes del dipòsit judicial i xiularen els metges i funcionaris que procediren a fer l'autòpsia. Hi participaren els doctors **Ferrando i Álvaro**, que estigueren acompanyats per professors de la Universitat de València **Bartrina i Pastor**, molt lligats al doctor **Moliner** (del qual es parlarà més endavant). També estaven presents el fiscal i altres funcionaris judicials.

L'advocat pegolí i regidor republicà **Juan Barral Pastor** (del qual ja hem parlat en aquesta secció) s'oferí a assessorar la família. En concloure l'autòpsia, la mare presentà un escrit al jutge, reclamant el cos del xiquet per procedir al seu soterrament. Però el jutge no ho va permetre, argumentant que el trasllat del menut al cementiri podia provocar manifestacions tumultuoses. Així que ordenà que fora portat discretament. Potser enganyà a tot el món i el feu soterrar en un altre cementiri, perquè no hi ha constància del soterrament del menut a l'Arxiu del Cementiri General.

El jutge Casado prengué declaració a alguns companys de la classe del xiquet mort. **José Merino i Vicente Calvo** explicaren que el pare Luis apallissava freqüentment els alumnes. El jutge també envià l'algtzir **Ortega** a les Escoles Pies perquè agafara a l'atzar set estudiants, alumnes del pare Luis, per fer-los declarar. Sembla que tots ells ratificaren l'existència freqüent de pallisses. Els periodistes també arrebegaren testimonis d'altres companys de Luisito. Així, el diari «El País» de Madrid feia esment d'**Andrés Castelló, Ricardo Royo, Pascual Verduch, Luis Monfort i Rafael Carrió**. Segons aquests testimonis, la pallissa havia fet que el xiquet sagnara molt pel nas. De tota manera, el periòdic era pessimista: «El resultado podemos adelantarlo. Autopsia, dictamen favorable, el niño había muerto de placer al verse castigado, estaba tísico, etc. Tierra encima, dinero por medio, artículos de la prensa conservadora, el fraile asesino trasladado y hasta otra».

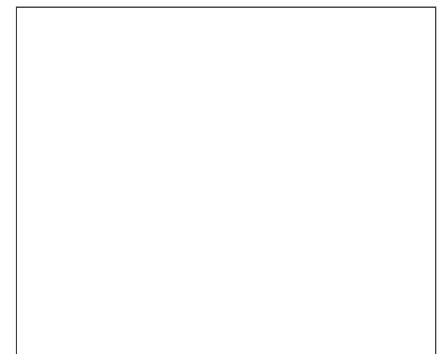
Finalment es conegué que l'autòpsia havia dictaminat que el xiquet patia una «pneumonía febrinosa en un individuo tuberculoso». El fiscal, que havia estat present a l'autòpsia, no quedà satisfet amb la suposició que aquesta patologia exonerés el frare, i demanà el seu processament mitjançant un escrit de 27 de novembre. El jutge instructor dictà una providència de «no ha lugar» a allò sol·licitat. El fiscal presentà un recurs. Aquest fou resolt, ratificant l'arxiu de la causa. Per tant, no es pogué determinar en seu judicial si la pallissa, afegida a la neumònia, havia estat un factor condicionant o determinant de la mort del xiquet. Es complí fil per randa la previsió del periodista d'El País citada adés.

L'assumpte arribà al Congrés, on (segons el Diari de Sessions del 26 de novembre), el diputat **Soriano** apel·là al ministre d'Instrucció Pública i **Lerroux** recordà un cas anterior, el del pare **Román** de Barcelona. Els diputats valencians conservadors, **Francisco Peris Mencheta** i el doctor **Francisco Moliner**, feren intervencions a favor del pare Luis i en contra de l'anticlericalisme. **Peris Mencheta**, que era germà del bisbe de Còria, defensà que la causa de la mort havia estat la pulmonia. Moliner, conegut per la seua fundació del Sanatori de Porta-Coeli, argumentà que les raons de la mort del xiquet podien haver estat de tres tipus: per les causes d'un accident «immediat», per les causes d'un accident «consecutiu» o per alguna altra malaltia «intercurrent». No havia estat un accident immediat, perquè el xiquet havia tornat a casa. Tampoc, segons Moliner, la mort podia estar causada per les lesions causades per la pallissa de manera «consecutiva», perquè en aquest cas «necesitan más de dieciseis horas para fraguarse»; per tant, el xiquet hauria mort per una malaltia intercurrent, val a dir aquella que es presenta en el curs d'una altra. Tanmateix els càlculs de Moliner estaven errats. Si el xiquet havia

El establecimiento apuesta por «delicias veganas» elaboradas de forma casera a precios asequibles...

Todas las noticias de Valencia

ANTES 90€ -46% 49€

Restaurante Las Ventas

Menú de alta cocina

Más ofertas en cuponísimo.levante-emv.com